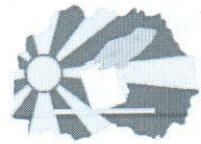

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА
С К О П Ј Е

Врз основа на членот 31 став 2 точките 28-е и 44 од Изборниот законик (Службен весник на Република Македонија, бр. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 54/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14 и 196/15) и член 34 од Привремениот деловник на Државната изборна комисија, број. 01-1089/1 од 04.07.2006 година, Државната изборна комисија на седницата одржана на 25 февруари 2016 година, го усвои следниот

План

за проверки и статистички анализи, вкрстени проверки на различни бази на податоци и евиденции заради ажурирање на Избирачкиот список врз основа на Правилникот за методологијата за водење и ажурирање на избирачкиот список

Основни информации

Во ноември 2013 година, во име на Државната изборна комисија, консултант на ОБСЕ подготви студија за забележаните проблеми околу Избирачкиот список во Република Македонија. Тоа беше придружено со кратка анализа на примерок податоци од Избирачкиот список, и оттаму произлезе прегледот на предложената стратегија за ревизија на Избирачкиот список во Република Македонија. Потоа произлезе и извештајот насловен „Нацрт стратегија за ревизија на Избирачкиот список во земјата“, кој беше презентиран на ДИК и договорен со комисијата како разумен начин на кој понатаму ќе се гради довербата на јавноста во квалитетот на информациите содржани во избирачкиот список.

Прегледот кој моментално се врши на Избирачкиот список и на податоците од другите институции е директен резултат на претходната работа, која сега е проширена во однос на опсегот за да може на најдобар начин да се искористат колку што може повеќе извори на информации, кои се добиени за да се помогне таа работа. За таа цел, во ноември 2015 година донесени се измени и дополнувања на изборниот законик, врз основа на кои ДИК ги одобри двете методологии за проверка и ажурирање на Избирачкиот список и оперативниот план за спроведување на тие активности.

Методологија

Договорената методологија за моменталната работа го вклучува следното:

1. (точка 25 од оперативниот план) Групата ИТ експерти ќе предложи група на прашања кои ДИК ќе ги разгледа, одобри и ќе им даде приоритет. Од тие дискусии ќе произлезе редоследот по кој ќе се вршат пребарувањата. Формулата за тие пребарувања ќе го следи следниот формат:

Прашање: Што треба да се истражи?

Предлог за тестови: Тестовите ќе ги комбинираат изворните податоци со користење на алгоритам за совпаѓање или статистичка споредба за да се добие резултат.

Овој документ содржи детали за предложената листа прашања заедно со пребарувањата на податоци кои се препорачува да бидат направени од страна на аналитичарите на податоци. Потоа резултатите од пребарувањата на секој аналитичар ќе бидат споредени и ќе се прави совпаѓање со што ќе се обезбеди висок степен на доверба во резултатите.

Добиените податоци од секое прашање сами по себе веројатно ќе бидат корисни за да се направи проценка на степенот на секој проблем и за да се формулира таргетиран пристап за теренските операции. Меѓутоа, покрај ова, треба да постои можност да се комбинираат резултатите од неколку или повеќе прашања при идентификувањето на одредени поединци гласачи, адреси, улици, села, градови и/или општини со значително голема зачестеност на сомнителни податоци. Преку оваа постапка ќе се утврдат спорните случаи кои ќе бидат предмет на теренски проверки.

Како спорни случаи може да се јават лица кои не ги исполнуваат законските услови за да бидат запишани во ИС.

Поради тоа треба да се провери дали во ИС се наоѓаат :

- граѓани на РМ кои немаат наполнети 18 години,
- граѓани на РМ кои се починати,
- граѓани на РМ кои немаат живеалиште во РМ,
- граѓани на РМ кои немаат важечка ЛК или биометриска патна исправа,
- граѓани на РМ кои се на привремена работа или престој во странство а не се обележани со ѕвездичка,
- граѓани на РМ на кои со правосилна судска одлука им е одземена деловната способност,

Прашањата кои ќе се истражуваат се следниве:

1. Починати лица кои сè уште се на ИС;
2. Многу жители на иста адреса;
3. Државјани на РМ кои немаат живеалиште во РМ;
4. Гласачи кои се запишани на повеќе од едно избирачко место;
5. Фиктивни гласачи на ИС, со издадени лични карти и патни исправи од МВР;
6. Добиено државјанство пред последните избори за влијаение на резултатите;*
7. Лица со нови лични карти, кои ги исполнуваат законските услови а сè уште не се во ИС;

8. Лица со пасоши без детална адреса во МК не можат да гласаат и *
9. Државјанството неразумно е одбиено да се даде на одредени групи *

Други загрижености околу ИС

10. Познавањето на локацијата на некои избирачки места е понекогаш тешко заради промената на имињата на улиците; *
11. Луѓето не знаат како се ажурира ИС – транспарентност; *
12. Не е јасно во ИС кои имиња се на лица кои живеат во странство;
13. Бројот на гласачите не го одразува бројот на населението;
14. Институции како што Министерство за внатрешни работи и правда може да обезбедуваат непрецизни/небалансиран податоци;

** Во тоа време се сметаше дека ревизија на избирачкиот список не може да помогне да се проверат или квантифицираат овие проблеми, иако сега заради постоењето на податоци од многу други институции таа ревизија мора да се спроведе.*

Секој од забележаните проблеми на горенаведената листа треба да се разгледа детално за да може да се утврди кои конкретни податоци може да се извлечат од расположливите бази на податоци за да може да се помогне понатамошната истрага за проблемите. Секои дополнителни проблеми кои ќе излезат на виделина по првичниот извештај, може исто така да бидат вклучени.

Се очекува дека во некои случаи (како што е #1, идентификување на починати лица) резултатот од пребарувањето по базите на податоци сам по себе да даде конкретни резултати. Иако генерално, главната придобивка од пребарувањата е да се укаже на најверојатните места кои треба да се разгледуваат кога ќе се прави последователната теренска проверка, така што теренската работа ќе даде најголеми придобивки во однос на расположливото време и ресурси. Такви места кои ќе треба да се разгледуваат се поединечни гласачи, адреси, географски локации или можеби други вкрстени проверки на наведените гласачи.

Расположливи податоци

ДИК побара податоци од десет други институции за да се помогне идентификувањето на веројатни извори на грешки во избирачкиот список. Овие институции (ќе се користат скратеници за институциите понатаму во текстот во однос на упатување на обезбедените бази на податоци) се:

1. Фонд за здравствено осигурување (Здравствено осигурување БП)
2. Агенција за вработување (Вработување БП)
3. Фонд за пензиско и инвалидско осигурување (Пензии БП)
4. Катастар на недвижен имот (Катастар БП)
5. Министерство за земјоделство (Земјоделство БП)
6. Министерство за труд и социјална политика (Труд БП)
7. Централен регистар на РМ (Регистар БП)
8. Народна банка на РМ – НБРМ (Банка БП)
9. Управа за јавни приходи на РМ (Приходи БП)
10. Управа за матични книги (родени, венчани, умрени – РВУ БП)
11. Министерство за внатрешни работи (МВР БП)

Всушност, повеќето од овие институции ќе обезбедат по неколку или повеќе бази на податоци, а секоја ќе содржи различни податоци или податоци за различни временски периоди.

Прашања кои треба да се одговорат

Прелиминарни пребарувања кои ќе се користат за повеќекратни прашања

Забелешка: Ова не се целосни прашања сами по себе, но бидејќи идентификуваната листа на лица, во секој случај ќе се користи и која понатаму ќе се разработи во неколку последователни прашања, поефикасно е овие тестови да се направат еднаш и однапред, за да се избегне повторување на работата.

(#1) Претходни активни записи кои веќе не се активни

Идентификување на гласачи во ИС за кои:

- Нема моментален статус на активно вработени во БП од Пензискиот фонд,
- Нема моментален статус на активно или пасивно невработено лице во БП на Агенцијата за вработување,
- Нема активен статус на пензионирано лице во БП од Пензискиот фонд,
- Нема моментален активен запис за здравствено осигурување во БП на Фондот за здравство,
- Нема активна банкарска сметка во БП на банките со трансакции од 1/7/2015,

И во некоја од историските бази на податоци има најмалку еден запис за:

- Активен статус на вработено лице во БП на Пензискиот фонд,
- Статус на активно или неактивно вработено лице во БП на Агенцијата за вработување,
- Активен статус на пензионирано лице во БП од Пензискиот фонд,
- Активен запис за здравствено осигурување во БП на Фондот за здравство,
- Активна банкарска сметка во БП на банките со трансакции од 1/7/2015.

(#2) Записи со лимитирани неодамнешни записи на податоци

Идентификување на гласачи со помалку од 2 од следните записи од 1/7/2015:

- Статус на „вработен“ во БП на Пензискиот фонд или статус на „активно“ невработен во БП на Агенцијата за вработување ИЛИ запис во БП на Фонд за здравствено осигурување,
- Записи за 3 месечна исплата од 2014 во БП на УЈП,
- Запис во БП на Мин. за земјоделство,
- Запис во БП на банките за трансакции во земјата,
- Запис за исплата на социјална помош во БП на МТСП,
- Запис за втор матичен лекар во БП на Фондот за здравствено осигурување.

(#3) Записи за кои нема неодамнешна евиденција/запис

Идентификување на гласачи со ниеден од следните записи од 1/7/2015:

- Статус на „вработен“ во БП на Пензиски фонд,
- Статус на невработен (активен или пасивен) во БП на Агенција за вработување,
- Записи во БП на Мин.за земјоделство, моментално или последна промена од 1/7/2015,
- Записи во БП на банките за трансакции во земјата,
- Записи во БП на МТСП за исплата на социјална помош,
- Моментално или последно активно осигурување од 1/7/2015 во БП на Фонд за здравствено осигурување.

(#4) Население во географски региони

Да се утврди вкупниот број на гласачи во последниот избирачки список, кои моментално се регистрирани во секое:

- I. Избирачко место
- II. Населено место
- III. Општина
- IV. Изборна единица

(#5) Нови граѓани- полнолетни лица

Да се идентификуваат записите во БП на МВР за лица кои се наведени дека станале гласачи кога наполниле 18 години.

Имиња во ИС кои не треба да се таму

А. Починати лица кои сè уште се на ИС

Иако се прифаќа дека повеќето имиња на починати лица се тргнати од ИС со воведувањето на новиот услов за лични карта, сепак има сомненија дека многу починати лица се на избирачкиот список.

1. Идентификување на гласачи во БП на МВР наведени како починати во БП на Матични книги за умрени – црвено знаменце (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

2. Идентификување на гласачи во БП на МВР кои се наведени како починати во БП на Пензискиот фонд – црвено знаменце (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

3. Да се идентификуваат сите лица во БП на МВР на возраст над 67 години кои (Правилник – Член 8):

- Немаат активна пензиска евиденција
- Немаат трансакциска сметка во банка од 1/7/2015.

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

4. Идентификување на претходно активни записи во БП на МВР кои повеќе не се активни (#1) каде тоа лице е на возраст од 55 години и повеќе (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

5. Да се идентификуваат записите во БП на МВР каде нема неодамнешни записи на податоци (#3) каде тоа е лице е на возраст од 65 и повеќе - црвено знаменце (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

Б. Многу станари на иста адреса

Се тврди дека на адресите на некои станови има регистрирано повеќе гласачи отколку што може разумно да има станари, и оттаму или не сите може да имаат гласачко право во тоа избирачко место или многу од гласачите во тоа избирачко место може повеќе да не се жители во таа област.

6. Да се најдат гласачите во куќите (т.е. адреси со куќен број, но нема број на стан) со повеќе од 20 гласачи во БП на МВР на истата адреса. (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

7. Да се најдат гласачите по станови (т.е. адреси со број на станови кои не се празни) со повеќе од 8 гласачи во БП на МВР на иста адреса (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

8. Да се најдат гласачите по куќите (т.е. адреси со куќен број, но нема број на стан) со повеќе од 6 варијации на презимиња на иста адреса (машки/женски варијанти се третираат како исти) (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

9. Да се најдат гласачите по станови (т.е. адреси со број на станови кои не се празни) со повеќе од 3 варијации на презимиња на секоја адреса (машки/женски варијанти се третираат како исти) (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

10. Да се најдат гласачите по станови (т.е. адреси со број на станови кои не се празни) каде има друг гласач со друго презиме на истата адреса чија возраст е различна за 10-15 години. (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

11. Да се најдат гласачите по станови (т.е. адреси со број на стан кои не се празни) каде има друг гласач со различно презиме на истата адреса чија возраст е различна за 2 дена до 10 месеци. (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

12. Да се идентификуваат гласачи чија адреса од БП на МВР е евидентирана во БП на УЈП како објект во сопственост на правно лице (според евиденцијата за радиодифузија и на истата адреса нема решение за радиодифузна такса за физичко лице) каде не постои договор за изнајмување во БП на УЈП дека некое лице живее на таа адреса. (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

13. Да се идентификуваат нови гласачи на адреси каде има минимум 5 гласачи и во секој од избирачките списоци во избирачките циклуси имало два пати повеќе гласачи од регистрираните во избирачкиот список за претходниот изборен циклус. (Правилник – Член 5)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

В. Државјани на Република Македонија кои се на привремена работа или престој во странство и немаат живеалиште во Република Македонија

Гласачите кои подолго од 3 месеци живеат во странство може сè уште да се на избирачкиот список како жители и со тоа имаат право да гласаат во изборните единици и избирачките места во земјата.

14. Да се идентификуваат лица на последниот избирачки список кои се евидентирани во БП на МВР дека немаат повеќе моментална адреса во Македонија. (Можно е тие се уште да бидат наведени на нивната последна адреса во Македонија, која посебно е евидентирана во БП на МВР) – црвено знаменце (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

15. Да се идентификуваат записи во БП на МВР каде нема неодамнешни записи на податоци (#3) каде лицето е на возраст од 65 години или повеќе – црвено знаменце (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

16. Да се идентификуваат записи во БП на МВР кои претходно биле активни, но повеќе не се активни (#1) (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

17. Да се идентификуваат записи во БП на МВР за кои нема неодамнешни записи на податоци (#3) регистрирани во истиот стан како друго лице кое е идентификувано во БП на банките и дека прима пари по брз трансфер од странство од 1/7/2015 (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

18. Да се идентификуваат во БП на МВР мажени/женети лица (според БП на матична книга на родени, умрени, венчани) кои не се евидентирани како починати или во БП на Матична книга на умрени или БП на Пензиски фонд и за кои нема активни записи на податоци (#3), за чиј сопружник има неодамнешни записи на податоци. (т.е. не во #3). (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

Г. Некои гласачи може да се наведени во повеќе од едно избирачко место

Истото лице може да се појавува во ИС на повеќе од едно избирачко место.

19. Да се идентификуваат записи во БП на МВР каде постои друг запис со исто име, презиме, датум на раѓање и првата буква од татковото име (Правилник – Член 7)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

20. Да се идентификуваат записи во БП на МВР каде постои друг запис со исто име, датум на раѓање и целосно татково име, каде полот е женски (Правилник – Член 7)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина

21

(#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

21. Да се идентификуваат записи во БП на МВР каде постои друг запис со исто име, презиме и дата на раѓање, а за кои нема неодамнешни записи на податоци (#3) - црвено знаменце (Правилник – Член 7 и 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

Д. Постојат фиктивни гласачи на ИС, веројатно со лични карти издадени од МВР

Имињата во избирачкиот список може да се однесуваат на реални подобни граѓани за гласање; во некои случаи може да биле издадени официјални лични карти

22. Да се идентификуваат записи во БП на МВР кои не се појавуваат во ни една друга табела од базите на податоци – црвено знаменце (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

23. Да се идентификуваат записи во БП на МВР со ограничени неодамнешни записи на податоци (#2) кои исто така биле нови полнолетни граѓани (# 5) – црвено знаменце (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

24. Да се идентификуваат записите во БП на МВР за лица кои живеат на адреси кои не постојат во БП на Централен регистар (тие може да се проверат во подрачните одделенија и канцеларии на ДИК, и за истите не треба теренска проверка) (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

Државјанства биле дадени пред последните избори за да се влијае на резултатите

25. За секој месец (од 2009) да се најде бројот на лица кои моментално се во БП на МВР на кои им било доделено државјанство како полнолетни лица (#5) во даден месец, добивајќи го за секој месец бројот на нови државјани, рангирањето на месецот (по редослед на опаѓање на бројот на гласачи) и процентот на нови полнолетни граѓани во однос на вкупниот број на граѓани од 2009. Да се идентификуваат гласачите кои станале нови државјани во некој од прво рангираните 5 месеци како што е наведено погоре. (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

Дополнителен проблем: Неполнолетни граѓани се појавуваат на ИС

26. Да се пронајдат 10 избирачки места со најголем процент на гласачи кои не се родени во Македонија според БП на МВР. Идентификација на гласачи кои не се родени во Македонија на овие избирачки места, кои не биле на избирачкиот список во 2009та и кои биле додадени на избирачки список кога имале возраст од најмалку 20 години. [Правилник член 8]

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното.

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

27. Да се идентификуваат записи во БП на МВР за датумот на раѓање на или по 25/04/1998 - црвено знаменце (Правилник – Член 7)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

Дополнителен проблем: Адресите на гласачите сменети непосредно пред изборите

28. Да се идентификува секој гласач во БП на МВР за кој се појавува истата адреса во најмалку два историски изводи од избирачкиот список, поделени по време по различна адреса. (Правилник – Член 8)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

Да се пресмета за секој историски избирачки список, бројот на записи кои се променети на друга адреса од претходниот избирачки список (а подоцна повторно вратено назад на истата адреса). Тоа треба да даде листи на датуми на избирачкиот список, секоја со вкупен број на привремени гласачи кои се префрлени од претходниот избирачки список.

Имиња кои не се наведени во ИС, а треба да бидат наведени

Г. Лица со лична карта кои сè уште не се во ИС

Граѓани кои живеат во земјата може да не се запишани во ИС. Може да се претпостави дека тоа се должи на пропуст при вадењето на податоците од МВР, но може исто така да се однесува на оние кои добиле лична карта по добивањето на податоците и оние чија лична карта истекува помеѓу датумот на добивање на податоците и датумот на изборите

29. Да се идентификуваат записи во БП на МВР со лична карта издадена на датум пред датумот на последниот извод на избирачки список, но кои не се појавуваат на последниот избирачки список. (Правилник – Член 7)

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

Е. Оние кои имаат пасош без детална адреса во МК не можат да гласаат

Втората генерација емигранти може да имаат македонско државјанство, но да немаат евидентирана адреса во земјата, и оттаму не се запишани во ИС на ниедна локација.

На тие луѓе треба да им се даде можност да се пријават за гласање во странство, за да не се појавуваат на избирачкиот список за гласање во Македонија

Ж. Државјанството неразумно е одбиено да се даде на одредени групи

Се укажува дека барањата за државјанство, како што се барања на сопружници или деца на македонски државјани, може да бидат стратешки одбивани за да се намали потенцијалното гласање кај некои групи во некои области.

Не постои можност тоа да се истражи преку анализа на податоци

Дополнително прашање: Подобни граѓани кои ги нема на ИС

Можно е податоците кои ДИК ги доби од МВР да не ги вклучуваат сите подобни гласачи.

30. Да се идентификуваат записи на ЕМБГ во секоја тековна или историска база на податоци кои (Правилник – Член 8):

- Не се појавуваат на избирачкиот список,
- Се на возраст 18 години +,
- Не се одбележани во БП на МВР дека живеат во странство,
- Не се одбележани како починати лица во БП на Матичната книга на умрените и БП на Пензискиот фонд,
- 8-та цифра од ЕМБГ е 4 за Македонија

(Така ќе се добијат сите лица кои се откажале од државјанство кога добиле државјанство на друга земја, но не можеме да ги одделиме тие луѓе бидејќи само МВР ги има тие податоци. Добиените резултати потоа ќе треба да се објаснат од страна на МВР).

Да се пресмета процентот на гласачи идентификувани со претходното прашање во однос на вкупниот број на гласачи во тоа избирачко место (#4.i), населено место (#4.ii), општина (#4.iii) и изборна единица (#4.iv), обезбедувајќи ги процентите и рангирањето за секој од случаите.

Други загрижености за ИС

3. Понекогаш е тешко да се знае локацијата на избирачкото место заради промена на имињата на улиците

Се тврди дека во некои случаи адресите кои се наведени во избирачкото место не можат да ги препознаат жителите на тоа место, веројатно биле неодамна сменети, а со тоа потенцијално се намалува излезноста во тоа гласачко место.

(Тоа не може да се опфати со анализата на податоците, но потенцијално може да се опфати со теренскиот преглед).

S. Луѓето не знаат како се ажурира ИС – транспарентност

Не постои можност тоа да се истражи преку анализа на податоци

И. Не е јасно во ИС кои лица се на привремена работа или престој во странство

(Тие лица кои се официјално евидентирани како лица на привремена работа или престој во странство, треба да имаат ѕвездичка покрај името во избирачкиот список)

Ј. Бројот на гласачи не го одразува бројот на населението

Некои сметаат дека големината на електоратот не е во согласност со големината на полнолетното население.

31. Да се идентификуваат случаите каде бројот на гласачи во едно избирачко место е зголемен најмалку два пати од националниот просек во текот на еден избирачки циклус (да се идентификува комбинација на избирачко место и изборен циклус). Меѓу тие случаи, да се идентификува кога излезноста на изборите во тоа избирачко место била диспропорционално висока во споредба со просекот на сите избирачки места во истиот избирачки циклус. Да се идентификува помеѓу тие гласачи, кои од нив биле додадени на избирачкиот список во текот на изборниот циклус, и кои тукушто не наполниле 18 години. (Правилник, Членови 5 и 8)

К. Институции како што се МВР и Министерство за правда може да обезбедуваат непрецизни/небалансиран податоци

Теоретски постои можност за давање непрецизни податоци кога се распишуваат избори, а тоа има ефект на вршење влијание на застапеноста на избирачите на ИС.

(Не постои можност да се истражи преку анализа на податоци)

Дополнителен проблем: Гласачите може да бидат регистрирани на адреса каде тие повеќе не се жители

Извештаи

Имајќи предвид дека главната цел на анализата на податоци е да се идентификуваат лица и локации каде најдобро ќе се насочат теренските проверки, тоа може единствено реално да се постигне откако ќе се направат сите горенаведени тестови.

Во некои случаи, а се очекува тие да бидат со мал број, резултатите од анализата на податоци може сами по себе да укажат на одредени случаи на непрецизност на избирачкиот список (без притоа да се бара и теренска проверка), или алтернативно може да укажат на недостиг на идентификувани проблеми и оттаму да се понуди поголема доверба во тој аспект од избирачкиот список. Таквите случаи генерално ќе бидат истакнати како резултати со црвено знаменце, иако за некои од тие резултати ќе биде неопходна и теренска проверка.

Во најголемиот број на случаи, од секој тест ќе се добие листа на луѓе или локации кои може да се користат за да се максимизира ефективната на теренската проверка; во тие случаи ќе биде невозможно да се извлекуваат веродостојни заклучоци за квалитетот на податоците во избирачкиот список сè додека не се заврши со теренската проверка и додека не се анализираат добиените податоци во прашалниците.

29

Сите извештаи од ИТ тимовите ќе се усвојуваат од страна на ДИК, која со одлука ќе утврди кои некористителни записи во ИС утврдени со вкрстените проверки, ќе бидат предмет на теренски проверки.

Табеларен преглед

Секое од прашањата е подготвено на начин да се идентификува листа на луѓе или локации кои ќе се земат предвид при теренската проверка. Од практична гледна точка, доста е неверојатно дека ќе може да се вклучат сите идентификувани лица и локации во теренската проверка, и затоа ќе треба да се донесат одлуки врз основа на зачестеноста со која некои луѓе или локации се појавуваат во листите со резултати по различни прашања.

Секое од горенаведените прашања ќе идентификува една или повеќе листи на 'кандидати за теренска проверка'. Бројот на резултати кој е евидентиран во секој случај ќе биде табеларно прикажан на следниот начин:

Лица кои се „кандидати“ за проверка

Тест	Број на идентификувани лица
1	
2	
3	
...	
Бр. на лица кои се идентификувани само во 1 тест	
Бр. на лица кои се идентификувани во 2 теста	
Бр. на лица кои се идентификувани во 3 теста	
...	

Добиените резултати за секое од прашањата треба исто така да укажат на одредени локации каде секој од проблемите е особено застапен, а тоа ќе помогне да се насочат ресурсите за теренската работа на најефективен начин. Обично, тоа ќе биде укажано со бројот или процентот на идентификувани лица на секоја локација. Во некои случаи, зачестеноста на идентификуваните лица на разни локации ќе помогне да се види до кој степен тестот бил ефективен во потенцирањето на лицата за кои има сомнителни записи на податоци (true positives) во споредба со очекуваната ниска и релативно униформна распределеност на добиените записи за избирачкиот список која исто така е добиена (false positives). Тоа, исто така може да биде корисно при определувањето на ефективна стратегија за теренскиот преглед.

Избирачки места кои се „кандидати“ за проверка

Тест	Број на избирачки места со над 0.5% од идентификуваните гласачи (на пр: до 5 гласачи)
1	
2	
3	
...	
Бр. на избирачки места со над 0.5% во 1 тест	
Бр. на избирачки места со над 0.5% во 2 теста	
Бр. на избирачки места со над 0.5% во 3 теста	
...	

Првите редови ќе укажат на тоа колку распространет може да биде даден проблем, а подолните редови ќе укажат колку вообичаено е за некои места да бидат идентификувани голем број на разни проблеми.

Избирачко место	Број на прашања со над 0.5% од идентификуваните гласачи (т.е. до 5 гласачи)
ИМ 1	
ИМ 2	
ИМ 3	
...	

Населени места кои се „кандидати“ за проверка

Тест	Бр. на населени места со над 0.5% од идентификуваните гласачи
1	
2	
3	
...	
Бр. на населени места со над 0.5% на 1 тест	
Бр. на населени места со над 0.5% на 2 теста	
Бр. на населени места со над 0.5% на 3 теста	
...	

Првите редови ќе укажат на тоа колку распространет може да биде даден проблем, а подолните редови ќе укажат колку вообичаено е за некои места да бидат идентификувани голем број на разни проблеми.

Населено место	Број на прашања со над 0.5% од идентификуваните гласачи
Населено место 1	
Населено место 2	
Населено место 3	
...	

Општини кои се „кандидати“ за проверка

Тест	#1 рангирана општина
1	
2	
3	
...	
Општини кои се #1 рангирани на само 1 тест	
Општини кои се #1 рангирани на 2 теста	
Општини кои се #1 рангирани на 3 теста	
...	

Општина	Збир на рангирањето за сите прашања	Број на прашања рангирани како #1 за општината
Општина 1		
Општина 2		
Општина 3		
...		

Општините со најнизок збир на рангирање и оние што се рангирани како #1 за најголемиот број на прашања се оние за кои има најголемо укажување на проблеми кои треба да се разгледаат во текот на теренската проверка.

Изборни единици кои се „кандидати“ за проверка

Тест	#1 рангирана изборна единица
1	
2	

21

3	
...	
Изборни единици рангирани #1 на само 1 тест	
Изборни единици кои се рангирани #1 на 2 теста	
Изборни единици кои се рангирани #1 на 3 теста	
...	

Изборна единица	Збир на рангирање за сите прашања	Број на прашања рангирани како #1 за изборна единица
Изборна единица 1		
Изборна единица 2		
Изборна единица 3		
...		

Изборните единици со најнизок збир од рангирањето и оние кои се рангирани како #1 за најголемиот број на прашања се оние каде највеќе се укажува на проблеми и кои ќе треба да бидат разгледани во теренската проверка. #1

Селекција на податоци за теренска проверка

Заради сензитивната политичка средина, се препорачува да се договори преглед на стратегијата за теренската проверка колку што тоа е можно однапред врз основа на табели со податоци како што е опишано погоре, така што првичните одлуки за поставување приоритети ќе се направат без да се знае кои се поединечните гласачи, избирачки места, итн. кои ќе бидат вклучени во теренската проверка.

Понатамошни анализи

По извршените вкрстени проверки врз базите на податоци и извештаите произлезени од нив, потребно е да има уште една можност за анализа на податоци, како што е пропишано во членовите на Методологија (член 11 и 12). Детални предлози за било каква понатамошна анализа ќе бидат изготвени за време на периодот на вкрстените проверки врз базите на податоци.

Број 08 – 557 / 1
25. 02. 2016 година
Скопје

ДРЖАВНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА
ПРЕТСЕДАТЕЛ

(Handwritten mark)